

Apostolicae Sedis eiusmodi prohibitio silentio praeterita fuerit.

Nos ad hanc alteram sententiam defendendam aliis argumentis adducimur. Primo enim admodum raro, nostro aevo, eiusmodi ordinationes a Simoniacis, degradatis, irregularibus, depositis Episcopis contingere possunt, ut fere dicamus quod numquam contingant. Adeo ut Pius Papa IX qui poenas in reos Simoniae realis, et confidentialis in beneficiis quibuslibet, et in reos simoniae realis ob ingressum in religionem excommunicationem innovavit, nullam tulerit contra reos Simoniae in conferendis ordinibus. Ex qua omissione videri potest actum nunc esse, ex legislatoris mente, de poenis latis contra conferentes vel suscipientes ordines simoniae. Atque idipsum de degradatis, depositis etc. dicatur. Sed hoc praetermisso, si nunc qui bona fide ab excommunicato nominatim, vel haeretico notorio etc. ordinem reciperet lata poena, ante dispensationem teneretur, in peiori conditione versaretur quam qui a simoniaco ordinem aliquem recipere praesumeret. Cum enim in hunc

lata censura renovata non fuerit, nulla profecto hic poena teneretur post constitutionem *Apostolicae Sedis*; etenim inhabilitas exercendi ordines in eos lata esset qui eos bona fide a simoniacis receperunt.

Et cum in lege odiosa versemur, eiusmodi dispositio non esset extendenda ad alios casus; consequenter neque ad praesumentes recipere ordines a Simoniacis declaratis et manifestis, quamvis graviore culpa obligentur.

At id alienum censeri debet a legumlatorum mente qui sibi cohaerentes et sunt et videri volunt. Ergo cum hi nullo pacto legem renovarint in nequiores delinquentes, universam legem abrogasse et noluisse poenae innocentiores subiacere censendi sunt.

Confitemur utique cum praestantissimo Commentatore Patavino per Constitutionem *Apostolicae Sedis* limitatas fuisse censuras tantum, poenas autem, inhabilitates etc. servatas fuisse. At id intelligimus quando poena, inhabilitas, privatio legumlatorum menti non opponitur, neque ex earum conservatione incohaerentia aliqua sequitur, ut in casu nostro, ni fallimur, sequeretur.

APPENDIX XLVIII.

De suspensione lata in Clericos saeculares externos Romae commorantes, atque in Episcopos absque praescriptis conditionibus ipsos ordinantes.

Septima suspensio his verbis proponitur: « *Clerici saeculares externi ultra quatuor menses in urbe commorantes ordinati ab alio quam ab ipso suo Ordinario absque licentia Cardinalis Urbis Vicarii, vel absque praevio examine coram eodem peracto; vel etiam a proprio Ordinario posteaquam in praedicto examine reiecti fuerint; nec non Clerici pertinentes ad aliquem e sex Episcopatibus suburbicariis, si ordinentur extra suam Dioecesim, dimissorialibus sui Ordinarii ad alium directis quam ad Cardinalem urbis Vicarium; vel non praemissis ante Ordinem sacrum suscipiendum exercitiis spiritualibus per decem dies in domo urbana Sacerdotum a missione nuncupatorum, suspensionem ab ordinibus sic susceptis ad beneplacitum S. Sedis ipso iure incurrunt. Episcopi vero ordinantes ab usu Pontificalium per annum.*

Ea quae Pius Papa IX hoc in capite decernit, decreta iam fuerant ab Alexandro VII in Const. *Apostolica sollicitudo* lata die VII Augusti 1662; ea vero quae decrevit cedere et cessura esse in omnipo-

tentis Dei gloriam et animarum salutem arbitratus est. Non omnia tamen praescripsit, quae Pius Papa IX; qua de causa Alexandri VII Constitutionem praetermittentes, uni Plano Capiti exponendo insistemus.

Inquiramus igitur quinam suspensionem in capite latam incurrant; quasnam ob causas, quibusque sub conditionibus.

Et 1. Suspensio lata duplex est. Atque prima ab ordinibus indebite susceptis fertur in Clericos externos, id est non pertinentes ad aliquem e sex Episcopatibus suburbicariis (1) qui contra ac praescriptum in Capite est, ordines susceperint. Alia vero suspensio ab usu Pontificalium fertur in Episcopos qui praedictis clericis ordinationem conferant.

Suspensionis autem incurrendae multiplex est causa. Et prima est si clerici saeculares externi qui ultra quatuor menses Romae commorantur, absque licentia Eminentissimi Urbis Vicarii ordinentur ab alio quam a proprio Episcopo sive in maioribus sive in minoribus ordinibus; (2). Hi quapropter Clerici ab uno Episcopo proprio, non ab alio

(1) Episcopatus Suburbicarii sunt Ostiensis et Veliternus, Portus et Sanctae Rufinae, Albanensis, Tusulanus, Praenestinus, atque Sabinus.

(2) Quod quantum ad ordines attinet nulla fiat exceptio, patet ex edicto lato de mandato Clementis VIII die 24 mensis Novembris 1603, quodque relatam etiam

quolibet, absque licentia Eminentissimi Urbis Vicarii, ordinari possunt. Quoniam vero Episcopus proprius non tantum originis est, sed etiam beneficii, domicilii, et triennalis servitii, hinc in praesenti capite, quoniam nulla fit exceptio, horum quilibet Episcopus proprius intelligitur. Id nedum ex recepta in iure consuetudine et sensu intelligitur, sed etiam ex decreto Congregationis particularis deputatae ab Alexandro VIII Romano Pontifice anno 1668, descripto in libro *Bandimentorum ab anno 1662 usque ad annum 1673 fol. 221* in Secretaria Tribunalis Vicariatus Urbis Romae, in quo sub n. IV petatum fuit:

« An Clerici in Urbe commorantes possint ordinari etiam ab Episcopis domicilii, beneficii, et ab eo, cui triennale servitium personaliter praestiterunt, ad formam S. Concil. Trident. Sess. XXIII, cap. 9, de Reform. absque eo quod prius examinati et approbati fuerint ab Examinatoribus Urbis, iuxta supradictum edictum? »

Resp. *Clerici in urbe commorantes, bene recipiunt ordines ab*

fuit Tom. II Actorum S. Sedis pag. 586. Nota 1. « Universis et singulis Clericis nunc et in futurum pro tempore in urbe commorantibus, et ad minores vel sacros etiam Presbyteratus ordines promoveri volentibus, de mandato Sanctissimi D. N. Clementis Papae VIII vivae vocis oraculo desuper facto, edicimus et praecipimus, ne de caetero extra eandem urbem, etiam vigore literarum dimissorialium suorum ordinariorum, et cuiusvis alterius facultatis ad dictos ordines promoveri se faciant. »

(1) Acta S. Sedis Tom. II pag. 537.

Episcopis domicilii, beneficii, et triennalis servitii praestiti, dummodo ab ipsismet Episcopis ordinentur ad formam Sacrosancti Concilii Tridentini. (1)

Si qui igitur Clerici ultra quatuor menses in urbe commorantes absque licentia Cardinalis Romae Vicarii ab alio aliquo ordinentur Episcopo, ab ordine sic suscepto suspensionem incurrunt.

2. Alia sed vero suspensionis incurrendae causa est, si praedicti clerici ab Episcopo non proprio ordinentur quin antea coram Examinatoribus Vicariatus Urbis examen subierint et probati fuerint. *Vel absque praevio examine coram eodem peracto.*

Quo in loco notandum est, non teneri huiusmodi Clericos examen subire coram Eñno Vicario si a proprio Episcopo ordinandi sint. Id patet nedum ex praesenti Capite, in quo Episcopis eo solum casu interdicitur suos ordinare clericos, quo in examine coram Eñno Urbis Vicario peracto reprobati fuerint, nullaque alia imponitur exceptio; sed etiam ex decreto citato Congregationis particularis, in quo sub n. 2. sequens dirimitur dubium.

« An Clerici in Urbe commorantes accedentes ad proprium Ordinarium, et ab eo suscipientes ordines, absque eo quod examinati fuerint in Urbe, afficiantur edicto supradicto? »

Resp. *Non afficiuntur edicto, si ab ipso Ordinario suscipiant Ordines; secus si ab alio ordinentur, etiam vigore dimissorialium proprii Ordinarii. (1)*

Igitur ut huiusmodi Clerici suspensionem ab ordine ita suscepto incurrant, necessarium est ut, sine praevio examine coram Eñno Urbis Vicario peracto, ordinentur non a proprio, sed ab extraneo Episcopo, quamquam ad hunc proprii Ordinarii dimissorias epistolas deferant.

Quid autem si externi Clerici Romae commorantes examen quidem subierint ab urbis Examinatoribus, reiecti tamen fuerint? Possunt ne a proprio Episcopo iterum examini subiacere et ordinari?

Profecto non possunt; quod constat tum ex verbis Capituli quod expendimus, in quo dicitur; *vel etiam a proprio Ordinario postquam in praedicto examine reiecti fuerint*, tum ex Dubio III allegati Decreti quod ita proponitur: « An Clerici in Urbe commorantes, et ab Examinatoribus Urbis reiecti,

» recipientes Ordines a proprio Ordinario incidant in poenas edicti? »

Resp. *Clerici ab Examinatoribus Eminentissimi Domini Cardinalis Vicarii reprobati incidunt in poenas edicti, etiamsi a proprio Ordinario approbati, ab eodem suscipiant Ordines.*

Clerici igitur exteri qui in examine peracto coram Eñno Urbis Vicario reprobati sunt, ab ordine suscepto suspensionem incurrunt, quamvis a proprio ordinario sive originis, sive domicilii, beneficii vel famulatus iterum examinati, idonei reperti, et ordinati fuerint.

Et haec quidem quantum ad externos Clericos attinet.

Verum in alia capitis parte de Clericis suburbicariis est sermo, de quibus dicitur: *Nec non clerici pertinentes ad aliquem ex sex Episcopatus suburbicariis, si ordinentur extra suam Dioecesim, dimissorialibus sui Ordinarii ad alium directis quam ad Cardinalem Urbis Vicarium, vel non praemissis ante ordinem sacrum suscipiendum exercitiis spiritualibus per decem dies in domo Urbana sacerdotum a Missione nuncupatorum.*

Ergo Clerici suburbicarii ex duplici capite suspensionem ab or-

(1) Exinde sequi non debemus sententiam cl. Conrado, vel Ciolli, quorum primus in suo *Memoriale de Censuris*, pag. 111 scribit: « Hoc (examen) requiritur etiam cum ab ordinario recipi velit ordinatio. » Alius vero *Commentario pratico delle Censure* pag. 137. Incorrono isso fatto la sospensione dell' Ordine ricevuto.... quelli pure di cotali che si fanno ordinare dal loro Ordinario, ma senza prima aver subito l'esame dinanzi al medesimo Cardinal Vicario.

dine suscepto incurrere possunt; primo quidem si ab aliis ordinentur quam vel a propriis Episcopis, vel ab Eminentissimo urbis Vicario, quamvis ad Episcopum ordinantem dimissorias proprii Ordinarii deferant; secundo si sacros ordines suscipiant non praemissis per decem dies spiritualibus exercitiis in domo urbana sacerdotum missionum, apud patres scilicet Congregationis S. Vincentii a Paulo.

Advertendum tamen est, hos suburbicarios Clericos capitis huius dispositionem violantes lege non affici ut ultra quatuor menses Romae commorentur ad hoc ut suspensionem contrahant; sed illam contrahunt quamvis in sua Dioecesi commorantes ad alios Episcopos ordinandi dimittantur, et non ad Eñum Urbis Vicarium. Idque iure; cum enim Dioeceses suburbicariae Ur-

banae seu Romano Pontifici subiectae sint, qui tanquam ipsarum Episcopus est habendus, iniuria ad alios Episcopos clerici ordinandi dimitterentur, spreto ipsius Romani Pontificis Vicario. Clerici igitur suburbicarii ordinari debent vel a proprio Episcopo, vel ab urbis Cardinali Vicario. Idque etiam ex Alexandri VII sanctione qui in cit. Const. *Apostolica sollicitudo* § 4. decrevit « Denique in sex Episcopopatibus prope urbem, in quibus non sunt suffraganei, quicumque ad minores vel sacros ordines volent promoveri, cum litteris dimissoriis sui Ordinarii ad memoratum Vicarium et non ad alium antistitem directis, ad urbem accedant, ibique et non alibi ordinentur, servata in omnibus forma superius praescripta. » (1)

Hoc autem quod diximus ordi-

(1) Dubium tamen propositum fuerat, quod Benedicti XIV verbis in Const. *ad audientiam* proponimus et resolvimus. « Cum dubium illud scite proposuerit; an scilicet Cardinales Episcopi suburbicarii qui suffraganeum habent, si ab huiusmodi suffraganeo non habeatur Ordinatio, teneantur literas dimissorias ad Card. urbis Vicarium dirigere, an potius valeant easdem cuilibet catholico antistiti directas concedere; quandoquidem Alexandrina Constitutio, quoad promovendos subiectos Episcopis Suburbicariis qui Suffraganeum habent, nil aliud expresse iubet, quam ut ante cuiuslibet sacri Ordinis susceptionem spiritualibus exercitiis per decem dies in urbe vacent; pro assueta sibi ingenuitate admittit atque fatetur, (auctor Tractatus *De Episcopis Cardinalibus Suburbicariis*) Cardinales Episcopos Suburbicarios, quoties ipsorum Suffraganei Ordinationes non celebrant, teneri litteras dimissoriales ad Cardinalem Vicarium Urbis tantummodo dirigere; tum quia Alexander Pontifex ideo de hac facti specie in sua Constitutione mentionem non fecit, quia Ordinationes a Suffraganeis habendas fore pro certo habuit; tum quia compertum habens, hoc semper Episcopis Suburbicariis Suffraganeum habentibus, post Alexandrinam Constitutionem, in more positum fuisse, ut eorum Suffraganeis a Clericorum ordinatione cessantibus, Dimissorias litteras ad Cardinalem Vicarium Urbis dirigerent, constantem hanc observantiam et consuetudinem magni aestimandam, et tamquam fidissimam Alexandrinae Constitutionis interpretem habendam censuit. »

nari debent a proprio Episcopo non ita intelligendum est quasi ita a proprio Episcopo ordinari debeant ut hic aliqua de causa impeditus alium Episcopum in suam Dioecesim advocare non possit ad ordinationes peragendas, vel non possit per suum suffraganeum clericos suos ordinare. Utrumque enim falsum esset. Et quantum ad suffraganeos attinet res est manifesta ex cit. Const. Alexandri VII, in qua § 4 statuit. « Ubi vero sunt suffraganei, nemo ad aliquem ex maioribus ordinibus assumatur, nisi prius, praeter ea quae a sacris canonibus et eiusdem Concilii (Tridentini) decretis sancita sunt, ad minus per decem dies a dictis Sacerdotibus in urbe deputatis, in eorum aedibus inclusus, ut supra fuerit eruditus, ac literas testimoniales eorumdem sacerdotum ad ipsum suffraganeum detulerit. Suffraganeus autem, qui contrafecerit, ab exercitio Pontificalium per annum; promoti vero tam ab eisdem suffraganeis, quam etiam in Urbe, non servata forma praesentis Constitutionis, ab executione ordinum sic susceptorum, donec nobis et successoribus nostris Romanis Pontificibus visum fuerit, ipso iure sint suspensi. »

Aliud vero affirmat Benedictus XIV in sua Const. *Ad audientiam* lata die 15 Februarii 1753, in qua § 12 scribit: « Quum autem post Constitutionem Alexandri-

» nam proposita fuerit quaestio: an
» liceat Cardinali Episcopo Subur-
» bicario, ex his, qui suffraganeum
» non habent, quum ad suam Dioe-
» cesim se confert, Clericorum or-
» dinationem inibi habere, vel e-
» tiam dum ipse in suo Episcopatu
» se continet, alium Episcopum
» advocare, qui Ordinationem huius-
» modi de ipsius Cardinalis licentia
» perficiat; affirmativum prodiit
» responsum; ut videre est apud
» Rigantium *loc. cit. n. 175*, et
» apud bon. mem. Card. Petra
» *Tom. V, pag. 276, n. 79, et*
» *pag. 371, n. 98*, ac denique pe-
» nes Honorantem, qui unus est ex
» actualibus Administris Secretariae
» Cardinalis Vicarii *in sua Praxi*,
» *Cap. 6, pag. 184*, et seqq. »

Clerici igitur suburbicarii tum a proprio Episcopo, tum a suffraganeo, tum ab Episcopo alio quolibet in Dioecesim suburbicariam advocato ad ordinationes peragendas ordinari possunt; unum eis interdictum sub suspensionis ab ordine suscepto poena, ne extra Dioecesim ab alio ordinentur quam ab Eminentissimo urbis Vicario.

At in eadem Constitutione § 14 Benedictus XIV dubium expendit, an Cardinalibus suburbicariis liceat Romae in proprio palatii sacello primam tonsuram et minores Ordines suis subditis conferre absque Cardinalis Vicarii licentia.

Id vero plurimis argumentis adductis negat doctissimus Pontifex, atque unum concedit, posse scilicet

Cardinales suburbicarios in proprii Palatii sacello primam tantum clericalem tonsuram suis subditis conferre. « Secus vero, ubi res » esset de sola clericali tonsura; » quo casu idem ipsi auctores nostri superius citati, Rigantius, » Cardinalis Petra, et Honorantes, » allegatis etiam nonnullis resolutionibus Congregationis Concilii, » in eo consentiunt, ut liceat Cardinalibus Episcopis suburbicariis » per se ipsos eam solam suis » subditis in proprii palatii Cappella conferre; ex ea nimirum » ratione, quod Alexandrina Constitutio de Ordinibus minoribus » atque maioribus diserte caveat; » quaestio autem est non adhuc » definita, utrum prima clericalis » Tonsura sit ordo, nec ne. »

At eandem suspensionem Clerici suburbicarii incurrere possunt, si sacros ordines suscipiant, non praemissis per decem dies spiritualibus exercitiis in domo Urbana Patrum S. Vincentii a Paulo; quod ex ipso Capite clarum est. Hanc autem suspensionem Clerici suburbicarii incurrunt cum non praemittunt spiritualia exercitia alicui ex maioribus ordinibus; in Capite enim dicitur. *Ante ordinem sacrum suscipiendum*; at per ordines sacros maiores intelliguntur, non minores. De cetero pro minoribus ordinibus nec lex, nec consuetudo Romae viget ut eis exercitia spiritualia per decem dies in domo Missionum praemittantur.

Attamen Clerici, de quibus in Capite, latam suspensionem sub quibusdam conditionibus incurrunt. Quarum prima est, ut sint Clerici. Ergo qui initiandi sunt prima clericali tonsura, seu laici, hac lege non obstringuntur; qua de causa si qui prima tonsura et ordinibus minoribus simul initientur ab alieno Episcopo, quoniam una est actio, suspensione lata non afficiuntur; deinde ut sint exteri: *Clerici saeculares exteri*. Exteri autem sunt qui neque Romani, neque suburbicarii sunt. Sunt insuper clerici saeculares; ergo non Regulares, qui consequenter eiusmodi lege non tenentur.

2. Ut ultra quatuor menses in urbe commorentur. Quo in loco observandum est, ad suspensionem incurrendam requiri actualem in urbe commorationem; *in urbe commorantes*. Qua de causa si ante quatuor menses, vel in ipso quatuor mensium articulo ad proprios Ordinarios, vel cum horum litteris dimissorialibus ad alium Episcopum sese conferant ut ordinentur, nulla Cardinalis Vicarii requiritur licentia, et nullam suspensionem incurrunt. Lex enim dicit *ultra quatuor menses*.

Similiter nullam suspensionem incurrunt Clerici illi exteri qui quamvis ultra quatuor menses Romae commorati fuerint, Roma proficiscuntur non revertendi animo; utpote qui velint in propriam Dioecesim redire, vel alibi domicilium figere et Romanam urbem relin-

quere. Hi qua de causa quamvis non a proprio Episcopo, sed ab alio ordinentur nullam poenam contrahunt. Hoc autem constat nedum ex Capite in quo dicitur *Romae commorantes*; sed etiam ex saepius citata declaratione Congregationis particularis sub Alexandro VII, in qua n. 1. quaeritur:

Qui dicantur Clerici in Urbe commorantes ad hoc ut in praefato edicto comprehendantur?

Resp. *Qui habitant in Urbe, et in ea saltem per quatuor menses moras traxerint.*

Requiritur ergo actualis in Urbe habitatio.

Hi tamen si Romae commorati fuerint per sex saltem menses, Episcopo ordinanti afferre debent testimoniales Epistolas Eminentissimi Cardinalis Vicarii, ne suspensionem incurrant Capitis III, quo cavetur ne ullus Clericus ad ordines promoveatur absque Ordinarii eius loci litteris testimonialibus, si ibi tanto tempore moratus sit, ut canonicum impedimentum contrahere potuerit. « Porro eo in capite expendendo diximus pag. 381, testimoniales litteras exigendas esse ab omnibus ordinariis in quorum Dioecesi Clericus ultra sex menses commoratus fuerit.

3. Ulterius si clerici exteri non a proprio, sed ab alieno episcopo ordinentur, quamvis de proprii Ordinarii facultate, absque praevio examine coram Eminentissimo Urbis Vicario peracto, vel etiam or-

dinentur a proprio, si in praedicto examine reprobati fuerint. Quae supra expendimus, ibique diximus, Episcopum proprium esse etiam illum in cuius Dioecesi ordinandus beneficium possidet, ideoque hunc non teneri examen Romae subire si ab Episcopo beneficii ordinetur.

Attamen Honorante *Praxis Secretariae* etc. postquam retulerit declarationes saepius citatae Congregationis particularis sub Alexandro VII, quantum attinet ad Episcopum beneficii subdit: « Hodie » tamen, stante dispositione Concilii » Romani *Tit. 6 de aetate et qualitate praeficiendorum cap. IV,* » qui extra urbem promoveri volunt titulo beneficii, subire tenentur examen coram examinatis Urbis, si ad hanc sint reversuri. »

Verum eius sententia merito ab nostro Avanzini repudiatur, qui *Actorum S. Sedis, Tom. II. pag. 587,* Nota 1. scribit: « Haec quae heic » Honorante animadvertit, certa sunt » cum de iis agitur qui domicilium » Romae habeant, ad normam Constitutionis Innocentii XII, quae » incipit *Speculatores*; non autem » tradi, eadem saltem certitudine, » possunt de iis qui tantum Romae » morantur, quique domicilium habent in alia Italiae Dioecesi. Sequens enim est tenor *Cap. 4. Tituli 6* Concilii Romani:

Quicumque autem domicilium in una Dioecesi habentes, in alia beneficium ecclesiasticum obtinuerint